

9. Матеріали офіційного сайту Національного рейтингового агентства «Рюрік» Аналітичний огляд банківської системи України за I півріччя 2015р. – Режим доступу: <http://www.rurik.com.ua>.

МАРТИНЕНКО Ю.С., ЛИСЕНКО М.Ю.*

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

ОСВІТА У США

Освіта стала невід'ємною частиною всього людства. Сьогодні у світі використовують три системи вищої освіти: англо-американська, французька і російська. Найбільш вживаною в світі є англо-американська модель освіти, яка побудована на двоступінчатій і безперервній структурі вищої освіти і охоплює:

- навчання у початковій школі (elementary school 1-6 класи);
- навчання у неповній (молодшій) школі (secondary school 7-9 класи);
- навчання у старшій середній школі (high school 10-12 класи). Шкільне навчання здійснюється у дванадцятирічній загальноосвітній школі [1].

В країні існують державні й приватні загальноосвітні школи. Метою таких шкіл є формування різнобічної розвиненої особистості.

З молодшої середньої школи починається диференціація навчання згідно з рівнем здібностей та бажанням учнів. З 9 класу, окрім обов'язкових предметів (рідна мова, історія, математика, біологія, географія, предмети естетичного циклу, фізичне виховання, гігієна, праця), учні вивчають елективні курси, які дозволяють обрати певний профіль навчання у старшій середній школі. Диференціація змісту освіти посилюється ще й тим, що більшість обов'язкових предметів викладається за програмами різних рівнів складності.

Старша середня школа являє собою установу, в якій навчання здійснюється за трьома основними профілями: академічним - підготовка до вступу у ВНЗ і здійснюється за збагаченими ускладненими програмами, загальним - орієнтація учнів до вступу у середні навчальні заклади, а виробничий - пов'язаний із здобуттям певної спеціальності.

Перший ступінь вищої освіти - бакалаврат (bachelor), або «Undeground degree», який можна отримати, навчаючись в університеті або в коледжі вищої освіти при університетах. У багатьох країнах коледжем є середній навчальний заклад, який відрізняється від університету. У США поняття коледжу і університету дуже близькі. Проте, коледж - це маленький навчальний заклад, спрямований на академічну підготовку, а університет більше схильний до науково-дослідницької роботи і пропонує студентам вищий рівень навчання – ступінь магістра або доктора. Також коледжами називають навчальні заклади, що входять до складу великих університетів.

Часто коледжі і університети називають «школами». Загалом, і коледжі, і університети в США є чотирирічними навчальними закладами, які пропонують широко відомий диплом про вищу освіту, ступінь бакалавра наук або мистецтв.

Також є дворічні навчальні коледжі (community colleges, junior colleges), які пропонують ступінь «Associate degree». Багато іноземних студентів в США вибирають саме цей тип навчальних закладів, а потім переводяться в чотирирічні коледжі або університети з метою отримання ступеня

* Науковий керівник – Полівана Л.А., к.е.н., доцент

бакалавра. Слід зазначити, що в США є коледжі вищої освіти і коледжі професійно-технічної освіти, які пропонують робочі спеціальності. Студент, який закінчив коледж вищої освіти з дипломом бакалавра, може вступати навчатися в університет на курси магістратури. Після закінчення бакалаврату 85-90% студентів відправляються працювати на виробництво, інші 10-15% залишаються продовжувати навчання в магістратурі [2].

Дипломи бакалавра в університеті і коледжі вважаються рівними. Дипломний курс, після закінчення якого студенти отримують ступінь бакалавра, триває в середньому 4 роки. За весь період навчання потрібно освоїти близько 30 предметів, кожен з яких викладається протягом семестру. З третього курсу починається поглиблене вивчення ряду предметів, безпосередньо пов'язаних з майбутньою професією. Завдяки можливості студентів «самостійно» вибирати курси, американська освітня система дозволяє готувати найрізкісніших фахівців. Також іноземні студенти можуть продовжити післядипломну освіту - отримання докторського ступеня.

Все більше популярності набуває отримання другої вищої освіти в США, якою безумовно є бізнес-навчання. Сьогодні в країні зосереджено близько 60% провідних бізнес-шкіл світу.

Демократичність системи вищої освіти розкривається і під час вступу абітурієнтів до університетів. Наприклад, абітурієнт може надіслати документи на вступ одночасно до 10 університетів, внаслідок того, що вступних іспитів до університетів, можна сказати, не існує. Абітурієнт представляє сертифікат тестових іспитів вищої школи по системах SAT або АКТ, які складають після закінченні 12 класу школи. Даний сертифікат є єдиним іспитом для школи і для університету. Причому іспити складаються тільки з 3-4 предметів (математика, біологія, хімія, граматики англійської мови), які вивчають протягом останніх 3-х років навчання в школі. Сертифікати SAT або АКТ можна отримати, під час складання іспитів в школах, в спеціальних центрах та в самих університетах.

ВНЗ у США поділяються на приватні і державні. Перші відрізняються невеликим розміром, найвищими стандартами освіти і ціною навчання. Окрім спонсорських пожертвувань, ціна за навчання є одним з основних джерел доходу приватних університетів. Державні вузи фінансуються за рахунок штату, в якому вони знаходяться. Вартість навчання в них є значно нижчою, ніж в приватних. Крім цього навчання для громадян даного штату коштує дешевше, ніж для інших американців та іноземних студентів. Навчання починається на початку осені, але перед цим абітурієнт і студент кожного курсу навчання повинен пройти курси орієнтації або ознайомлення з університетом протягом одного місяця і вибором предметів навчання (orientation course). Кожен університет вибирає абітурієнта за кількістю встановлених для цього університету балів у сертифікаті вищої школи. В середньому у семестр студенти вивчають 5-6 предметів, тобто має місце термін «вузькоспеціалізована вища освіта». Окрему увагу приділяють вивченню комп'ютерних програм [3].

В американських університетах використовують четвертинну або семестрову систему поділу річного навчання, якщо використовують четвертинну, то в році застосовують 4 чверті, якщо семестр, то тільки два семестри. В цілому у році 32 навчальних тижні, крім цього 4 тижні виділяють на складання іспитів по двох семестрах, і додатково близько 4 тижні виділяється щороку для курсів орієнтації. Таким чином, студент навчається в рік приблизно 285 днів, а решта - для проведення канікул. Для навчання використовують 5-ти денний тиждень для того, щоб студенти могли працювати у вільний від навчання час і знаходити додаткові заробітки для оплати навчання. Кожен університет створює для своїх студентів робочі місця в основному в сфері обслуговування в будівлях університету або в студентському містечку. Значна увага приділяється самостійній роботі студентів і роботі у бібліотеці. Куратор курсу «tutor» допомагає студентам вибрати основні навчальні предмети навчання, окремо для кожного курсу. Також велика увага приділяється навчальним практикам студентів «internship», при цьому куратор стежить, щоб бакалавр проходив практику в відомих фірмах і організаціях. У разі, що якщо студент добре зарекомендував себе під час проходження практики, то організація може взяти на себе частину витрат на відшкодування навчання цього студента, враховуючи, що в майбутньому цей студент

залишитися працювати в цій організації.

Другий ступінь вищої освіти – це навчання в магістратурі (Magister science). Слід зазначити, що після закінчення магістратури «graduate student» обов'язково залишається навчатися в аспірантуру (postgraduate).

Магістр більше працює самостійно або з прикріпленим керівником, який може бути викладачем з науковим ступенем або аспірантом, який готується до захисту дисертації. Магістр протягом першого року навчання повинен ознайомитися із світовою літературою, а двох інших – із структурою дисертації, методикою проведення наукової роботи і оволодіти основами наукових досліджень. Магістр, як і бакалавр, повинен обов'язково набрати певну кількість кредитних годин. По кожному студенту окремо підраховується середня кількість балів з усіх предметів. Магістр і бакалавр проходять навчальні практики «internship», які проводяться в наукових центрах. Слід зазначити, що викладач, який працює в університеті повинен обов'язково займатися науковою роботою, і для виконання цієї вимоги викладачі рекомендують обдарованим бакалаврам навчання в магістратурі. Під час написання дипломної роботи, магістр фактично знає тему кандидатської дисертації. Це також показує ступінь безперервності освіти в англо-американській системі освіти. Кожен магістр має окремий робочий кабінет і вільний доступ до наукової лабораторії. Таким чином, магістр протягом двох років поступово перетворюється в робочому розумінні на аспіранта.

Справедливим буде твердження про те, що система освіти США – це сукупність навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців до професійної діяльності за всіма напрямками на базі середньої освіти. Системі вищої освіти США притаманні певні характеристики, одна з яких – самостійність вищих навчальних закладів, що виявляється у підходах до формування їх організаційної структури, визначення мети діяльності та розробки навчальних планів підготовки і робочих навчальних програм дисциплін. Проте, під час обміну досвідом ми не повинні сліпо копіювати ступені і методики, які використовують в освіті США. Необхідна їх адаптація до умов нашої країни з точки зору традицій освітньої системи.

Література.

1. Высшее образование в университетах и колледжах США // [Электронный ресурс]. – 2010. – 62 кБ – Режим доступа: <[Http://globaldialog.ru/countries/universities/usa/](http://globaldialog.ru/countries/universities/usa/)>.
2. U.S. Department of Education, A Test of Leadership : Charting the future of the U.S. Higher education. Washington D.C., 2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ed.gov/about/bdcomm/list/hiedfuture/index.html>.
3. Тарасова. Вища освіта в США: сучасний стан та пріоритети розвитку. // Тарасова О. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis-64exe.

ПАШКО Є.Є.*

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

На сьогодні найважливішим фактором сучасної ринкової економіки вважається ефективна управлінська діяльність, яка є основою розвитку організацій. Низька якість управління вітчизняних

* Науковий керівник – Артеменко О.О., к.е.н., доцент